

Statsrevisorernes Sekretariat,
Christiansborg,
1240 København K.

Dato: 9. december 2016
Enhed: Sundhedsøkonomi, Syge-
husbyggeri, Koncernøkonomi og
Analyse
Sagsbeh.: SUMKT
Sagsnr.: 1609744
Dok. nr.: 247578

I ministerredegørelsen af 25. november 2016 fra den daværende sundheds- og ældreminister om beretning nr. 25/2015 om revision af statsregnskabet for 2015 blev Statsrevisorerne lovet en redegørelse om håndteringen af Statens Serum Instituts (SSI) økonomi i 2016 og 2017, når Finansudvalget har modtaget aktstykke herom den 30. november 2016.

Jeg skal hermed orientere Statsrevisorerne om, at aktstykket om SSI's økonomi nu er oversendt til Finansudvalget som fortroligt aktstykke. I denne konkrete sag betyder det, at eksistensen af aktstykket er offentlig, men indholdet af aktstykket er fortroligt. Det skyldes, at der i det foreliggende aktstykke indgår oplysninger fra det fortrolige aktstykke O af 8. juni 2016 om salget af SSI's vaccineproduktion.

Jeg kan oplyse, at fortroligheden ophæves om 2 år samtidig med, at fortroligheden af aktstykke O af 8. juni 2016 om salget af SSI's vaccineproduktion ophæves.

Behovet for at redegøre for håndteringen af SSI's økonomi i 2016 og 2017 og frem skal ses i lyset af, at Rigsrevisionen i statsregnskabet for såvel 2014 som 2015 har udtalt kritik af indtægtsfald og mulighed for bod som følge af forsinket kvalitetskontrol af vaccineproduktionen.

Som bekendt er der gennem de senere år sket en forværring af SSI's økonomi. Specielt fra medio 2015 er presset på økonomien blevet forstærket. Der er flere grunde til, at SSI's økonomi er kommet under pres.

Jeg kan bl.a. nævne:

- Beslutningen om fra 2012 at nedsætte priserne på SSI's egenproducerede vacciner til det danske børnevaccinationsprogram til svensk niveau med i alt 72 mio. kr. frem mod 2016, da SSI's priser lå over svensk niveau, og at det har været en udfordring at trimme produktionen tilsvarende. Til Statsrevisorernes orientering kan det oplyses, at det i forbindelse med produktionsnedbrud i SSI's vaccineproduktion ikke har vist sig at være muligt at indkøbe vacciner til børnevaccinationsprogrammet til priser svarende til svensk niveau.
- Beslutningen i marts 2014 om at sælge vaccineproduktionen bevirkede, at nøglemedarbejdere begyndte at søge væk. Den langstrakte salgsproces har medvirket til yderligere at presse økonomien som følge af stigende personaleafgang og dermed både kompetencetab og øgede omkostninger til erstatningsrekrutteringer og oplæring. Konsekvensen af den stigende personaleafgang har været forsinkelser i frigivelsesprocessen og kassation af færdigproducerede vacciner, da det har været svært at tilknytte de "rigtige" medarbejdere.

bejderressourcer til håndtering af kvalitetssikringsager. Hertil kommer fald i eksporten, produktionsnedbrud i 2014 og 2015 og deraf følgende indkøb udefra af børnevacciner, bodsbetalinger til Novo Nordisk og hensættelse til bodsbetalinger for forsinkede leverancer.

Da salgsovervejelserne blev intensiveret fra 2014 og frem til nu, har der i stadig stigende grad været fokus på at opretholde produktionen med henblik på det forestående salg.

Jeg kan i denne forbindelse f.eks. nævne:

- At der har været afholdt faste møder mellem SUM og SSI for at sikre tilstrækkeligt fokus på løsning af konkrete udfordringer.
- At der har været anvendt konsulenter med speciale i farmaceutisk produktion for at løse de udfordringer, der løbende er opstået. F.eks. har NNE Pharmaplan i sommeren 2015 udarbejdet en plan for nedbringelse af afvigelsessager, som blokerer for frigivelse af de producerede vacciner.
- At områderne for sundheds-it og sundhedsdata blev udskilt fra SSI i en ny styrelse (Styrelsen for Sundhedsdata) som led i omorganiseringen i sommeren 2015, således at ledelsen på SSI kunne koncentrere sig om vaccineproduktionen, herunder salgsprocessen.

Det har imidlertid vist sig, at disse tiltag ikke har været tilstrækkelige til at modvirke underskuddet.

Forværringen af økonomien i 2016 betyder, at den seneste prognose (årets udgiftsopfølgning 3) for 2016 udviser et forventet underskud på 412,1 mio. kr., som primært kan henføres til:

- Vaccinesektoren, 317,3 mio. kr., hvoraf vaccineproduktionens underskud forventes at udgøre ca. 285 mio. kr. svarende til en simpel fremskrivning af underskuddet til og med august måned 2016 på 189,8 mio. kr.
- It-udgifter og brug af konsulenter som led i frasalg, 78,6 mio. kr.
- Regionernes fortsatte hjemtagning af diagnostiske analyser, og udgifterne i SSI ikke er reduceret svarende til den mindre opgavemængde som følge af laboratoriefunktioner og vagtberedskab, 22,9 mio. kr.

Udviklingen i SSI's økonomi betyder, at SSI i 2016 ikke uden en bevillingsoverførsel kan overholde grænsen for saldoen for det akkumulerede underskud på 10 pct. af de samlede udgifter i 2016, som er fastsat på finansloven for 2016, og som kan opgøres til 152,7 mio. kr.

Da SSI primo 2016 har et overført akkumuleret underskud på 145,8 mio. kr. primo 2016 og et forventet driftsunderskud i 2016 på 412,1 mio. kr., kan det forventede akkumulerede underskud ultimo 2016 opgøres til 557,9 mio. kr. Det betyder, at det som minimum er nødvendigt at tilføre SSI 405,2 mio. kr. for at overholde bevillingsbestemmelsen.

Bevillingstilførslen forudsættes at ske via dels de generelle reserver dels opsparede midler inden for Sundheds- og Ældreministeriets økonomiske ramme.

Hertil kommer, at det efter frasalget af SSI Diagnostica og vaccineproduktionen vurderes vanskeligt for SSI at indhente det akkumulerede underskud ultimo 2016 på

152,7 mio. kr. Der forudsættes derfor en nulstilling af det akkumulerede underskud på 152,7 mio. kr. via de generelle reserver.

For så vidt angår SSI's økonomi i 2017 er der flere faktorer der spiller ind på bevillingsbehovet. Det drejer sig bl.a. om:

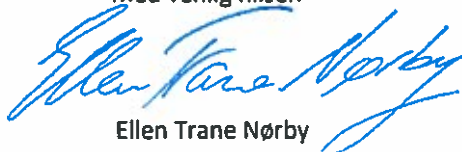
- Direkte konsekvenser som følge af frasalget af SSIs vaccineproduktion, der forventes endeligt gennemført d. 16. januar 2017.
- Direkte afledte konsekvenser som følge af frasalget af SSI's vaccineproduktion og SSI Diagnostica, som bl.a. er relateret til opretholdelse af koppeberedskabet samt tab af stordriftsfordele som følge af, at ca. 600 medarbejdere overgår til nye ejere, og det ikke er muligt at gennemføre en én-til-én tilpasning.
- Diverse éngangsudgifter som f.eks.: Konsulentassistance i forbindelse med vaccinesalget; andel af vaccineunderskuddet i 2017, da salget først effektueres den 16. januar 2017; it-udgifter som følge af etableringen af nyt it-system og etableringsomkostninger som følge af opretholdelse af koppeberedskabet.
- Overgang til statens likviditetsordning efter frasalget af SSI's forretningsmæssige aktiviteter betyder, at SSI ikke længere skal optage lån i Nationalbanken. De økonomiske konsekvenser ved overgangen til den statslige likviditetsordning vil blive fastlagt i forbindelse med udarbejdelsen af en konkret model for SSI's overgang til statens likviditetsordning, når regnskabet for 2016 er endeligt, og salgsprocesserne er tilendebragt. Finansudvalget vil blive forelagt modellen via aktstykke.

Bevillingsbehovet fra 2018 er ligeledes ukendt. Dette skal særligt ses i lyset af det igangværende arbejde mellem Sundheds- og Ældreministeriet og Danske Regioner om at fastlægge opgavefordelingen af diagnostiske analyser, som skal færdiggøres marts 2017.

Med henblik på håndteringen af bevillingsbehovet i 2017 og 2018 og frem skal der gennemføres en konsulentanalyse af SSI's organisering, opgaver og bevillingsbehov, som skal afsluttes i foråret 2017. Konsulentanalysen skal munde ud i en samlet handlingsplan for SSI's økonomi. Finansudvalget vil herefter få forelagt et aktstykke om håndteringen af SSI's økonomi i 2017, herunder overgangen til statens likviditetsordning. For så vidt angår økonomien i 2018 og frem vil denne indgå på finansloven for 2018.

Der er ved fremsendelsen af denne redegørelse sendt en kopi til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby